

afz. Postbus 2894, 1000 CW Amsterdam

Directoraat-Generaal Wetgeving, Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken
Directie Wetgeving, Sector Staats- en Bestuursrecht
t.a.v. dhr. J.T.K. Bos
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag

Landelijk Bureau
Surinameplein 122
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
Helpdesk (020) 346 72 50
Fax (020) 617 81 55
www.vluchtelingenwerk.nl
info@vluchtelingenwerk.nl

datum 25 februari 2009
betreft Advies Concept-Wetsvoorstel en Ontwerp-Besluit tot wijziging
asielprocedure
uw kenmerk 5584750/09/6
ons kenmerk O.3.5.2.9051.bh

Geachte heer Bos,

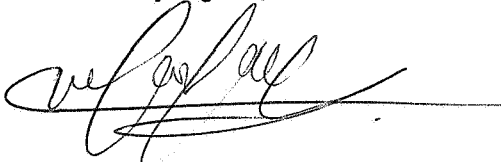
In reactie op uw brief d.d. 28 januari 2009, stuur ik u hierbij ons advies op het concept-Wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en het ontwerp-Besluit tot wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000.

VluchtelingenWerk Nederland waardeert het dat de voorstellen met betrekking tot herziening van de asielprocedure ter advisering aan ons zijn voorgelegd. Echter, wij benadrukken dat wij ons een definitieve reactie voorbehouden tot na publicatie van de voorstellen. Onze algemene zorgen over de voorgestelde aanpassingen van de asielprocedure zoals verwoord in onze eerdere brieven, zijn nog altijd aanwezig.

Mochten er vragen en/of onduidelijkheden zijn naar aanleiding van onze reactie, dan vernemen wij dit graag.

Met vriendelijke groet,

I. O.

Trees Wijn-Maatman
Manager Asiel

datum 25 februari 2009

betreft Advies

Reactie van VluchtelingenWerk Nederland op de wetsvoorstellen ter aanpassing van de Vreemdelingenwet 2000 en het Vreemdelingenbesluit 2000

§ 1 Rust- en Voorbereidingstermijn

Voorlichting (art. 3.109 lid 2 ontwerp-Besluit)

VluchtelingenWerk Nederland is positief over het vastleggen van de rust- en voorbereidingstermijn in het Vreemdelingenbesluit 2000. Onderdeel van deze periode is een goede voorlichting over de asielprocedure en het medisch onderzoek dat zal plaatsvinden. VluchtelingenWerk Nederland is van mening dat er voldoende gelegenheid geboden moeten worden om voorlichting te kunnen geven voorafgaand aan het gestelde in art. 3.109 lid 5 en lid 6 ontwerp-Besluit. VluchtelingenWerk Nederland ziet dit onvoldoende terug in de formulering van art. 3.109 ontwerp-Besluit.

VluchtelingenWerk Nederland adviseert om de verplichting tot het geven van voorlichting voorafgaand aan het gesteld in art. 3. 109 lid 5 en 6 ontwerp-Besluit, duidelijker te formuleren.

Medisch Onderzoek (art. 3.109 lid 6 ontwerp-Besluit)

VluchtelingenWerk Nederland is van mening dat een medisch onderzoek voor nieuwe asielzoekers de zorgvuldigheid van de asielprocedure kan vergroten. Echter, de keuze voor een 'kan'-bepaling in art. 3. 109 lid 6 ontwerp-Besluit vinden wij onwenselijk om twee redenen:

- Met het gebruik van een 'kan'-bepaling wordt de staatssecretaris discretionaire bevoegdheid toegekend met betrekking tot het al dan niet uitvoeren van een medisch onderzoek. Dit medisch onderzoek is echter van groot belang nu het de bedoeling is om op grond van het medisch onderzoek te besluiten tot het al dan niet opstarten van een aanvraag tot een verblijfsvergunning regulier op medische gronden. Als er geen medisch onderzoek plaatsvindt, kunnen er ook geen uitspraken gedaan worden over eventuele medische problemen. VluchtelingenWerk Nederland vindt het belangrijk dat de mogelijkheid tot een parallelle medisch reguliere procedure gecreëerd wordt. Echter het besluit om deze procedure al dan niet op te starten, moet wel op een zorgvuldige wijze tot stand komen.
- De staatssecretaris heeft aangegeven dat het medisch onderzoek bijdraagt aan de kwaliteitsverbetering van de asielprocedure. Echter, door het instellen van een medisch onderzoek vrijblijvend te formuleren zoals in bovengenoemd arti-

datum 25 februari 2009

betreft Advies

kel, bestaat het risico dat de kwaliteitsverbetering niet behaald wordt. Overigens kan de genoemde kwaliteitsverbetering alleen behaald worden als het medisch onderzoek van voldoende kwaliteit is. Wij verstaan hieronder dat het medisch onderzoek de zogenaamde 'MAPP-problematiek' moet ondervangen en voldoende basis moet geven om te besluiten tot het al dan niet opstarten van een reguliere aanvraag op medische gronden. Indien er tijdens het medisch onderzoek indicaties zijn dat de vreemdeling mogelijk martelingen en/of andere traumatiserende gebeurtenissen heeft ondergaan, dan dienen deze als signaal genoteerd te worden.

In het algemeen is VluchtelingenWerk Nederland van mening dat het aanvragen van een medisch onderzoek op ieder moment gedurende de asielprocedure mogelijk moet zijn indien daar aanleiding toe is. Deze mogelijkheid is niet in het ontwerp-Besluit opgenomen.

VluchtelingenWerk Nederland adviseert om, met het oog op de parallelle procedure én de beoogde kwaliteitsverbetering van de asielprocedure, art. 3.109 lid 6 ontwerp-Besluit, niet als 'kan'-bepaling te formuleren. Daarnaast adviseren wij om, indien er aanleiding toe is, het aanvragen van een medisch onderzoek, in de zin van art. 3.109 lid 6 ontwerp- Besluit, op ieder moment gedurende de asielprocedure mogelijk te maken.

Indiening van de aanvraag (art. 3.109 lid 1 ontwerp-Besluit)

Uit art. 3.109 lid 1 ontwerp-Besluit blijkt dat de indiening van de aanvraag na afloop van de rust- en voorbereidingstermijn zal plaatsvinden. VluchtelingenWerk Nederland is van mening dat het moment van indienen van de aanvraag samen dient te vallen met het moment waarop de vreemdeling te kennen geeft dat hij asiel wil aanvragen. In de eerste plaats zullen al tijdens de rust- en voorbereidingstermijn onderzoeken verricht worden ten behoeve van de asielaanvraag. Het indienen van de aanvraag daaraan voorafgaand rechtvaardigt het doel en de uitvoering van de onderzoeken. Bovendien zal de rust- en voorbereidingstermijn een belangrijk onderdeel van de asielprocedure worden welke met alle waarborgen omkleed moet zijn. VluchtelingenWerk Nederland is van mening dat EU-regelgeving, zoals de Opvangrichtlijn en de Procedurerichtlijn, van toepassing is op de gehele Nederlandse asielprocedure, inclusief de rust- en voorbereidingstermijn. Het is daarom van belang dat het indienen van de asielaanvraag plaatsvindt op het moment dat de asielzoeker aangeeft asiel aan te willen vragen.

datum 25 februari 2009

betreft Advies

Tevens zijn wij van mening dat iedere vreemdeling die te kennen geeft asiel te willen aanvragen, daartoe in de gelegenheid gesteld moet worden. Dit geldt dus ook voor vreemdelingen die vanuit bewaring asiel aanvragen. Zij moeten de asielaanvraag op een AC-locatie kunnen indienen. Hierna moet blijken of hun aanvraag in de algemene danwel verlengde asielprocedure beoordeeld dient te worden.

VluchtelingenWerk Nederland adviseert om het moment van indiening van de asielaanvraag samen te laten vallen met het moment waarop de vreemdeling te kennen geeft dat hij asiel wil aanvragen.

§ 2 Asielprocedure

Termijnen (art. 3. 115 ontwerp-Besluit)

Dit artikel beschrijft de voorwaarden en consequenties van termijnoverschrijding. VluchtelingenWerk Nederland is van mening dat enkele bepalingen nadere uitwerking behoeven:

- *Algemeen*
Wat wordt verstaan onder 'verschoonbare termijnoverschrijding'? Wordt dit nader uitgewerkt in de Vreemdelingencirculaire?
- *Art. 3.115 lid 1 sub b ontwerp-Besluit*
Indien een vreemdeling verschoonbaar een termijn overschrijdt, moet hij een verzoek tot verlenging indienen. Naar onze mening is dit niet redelijk. Het betekent immers dat er voor de vreemdeling een dubbele beoordeling plaatsvindt of de procedure verlengd mag worden (is er sprake van een verschoonbare termijnoverschrijding? Zoja, is dit reden voor verlenging van de termijnen?) De IND daarentegen, hoeft enkel verschoonbaar een termijn te overschrijden om de algemene asielprocedure te kunnen verlengen.
- *Art. 3.115 lid 1 sub c ontwerp-Besluit*
VluchtelingenWerk Nederland is principieel van mening dat indien nader onderzoek nodig is naar identiteit en/of nationaliteit van de vreemdeling, dit moet leiden tot doorzending naar de Verlengde Asiel Procedure (hierna: VAP). Ten opzichte van de huidige situatie krijgt de IND al extra tijd nu zij in de rust- en voorbereidingstermijn dergelijke onderzoeken uit mag voeren. Het lijkt Vluchtelin-

datum 25 februari 2009

betreft Advies

genWerk Nederland daarom zeer redelijk om de asielzoeker, indien de in art. 3.115 lid 1 sub c genoemde onderzoeken niet in de rust- en voorbereidingstermijn afgerond kunnen worden, door te sturen naar de VAP.

- *Art. 3.115 lid 1 sub d ontwerp-Besluit*
VluchtelingenWerk Nederland is van mening dat deze formulering nadere uitleg behoeft. Het is naar onze mening onvoldoende duidelijk wat onder 'essentieel' moet worden verstaan en of dit betrekking heeft op specifieke onderdelen van het asielrelaas.
- *Art. 3.115 lid 2 ontwerp-Besluit*
VluchtelingenWerk Nederland vindt het belangrijk dat hierbij ook aangegeven wordt in welke zin er een verschoonbare termijnoverschrijding heeft plaatsgevonden.

In het algemeen merkt VluchtelingenWerk Nederland op dat het belangrijk is dat verschoonbare termijnoverschrijdingen van de ene partij (IND danwel de vreemdeling) niet ten koste mag gaan van de termijnen van de andere partij.

VluchtelingenWerk Nederland adviseert om art. 3.115 ontwerp- Besluit op de hierboven genoemde punten te verduidelijken.

§ 3 Beroep

Ex-nunc toets (art. 83 concept-Wetsvoorstel)

Onderdeel F van het concept-Wetsvoorstel voorziet in een wijziging van het huidige art. 83 Vw, welke ziet op de ex-nunc toets. VluchtelingenWerk Nederland wijst in dit verband nogmaals met klem op het wetsvoorstel Pechtold/Van der Ham (30 830 nr. 8), in het bijzonder art. 82A. Naar onze mening worden de negatieve effecten van de marginale toetsing niet weggenomen door de in uw concept-Wetsvoorstel voorgestelde aanpassing van art. 83 Vw. De marginale wijze van toetsen is nooit beoogd door de wetgever en heeft een zeer beperkend effect op de zorgvuldige toetsing van de beschermingsvraag. Toevoeging van art. 82A van het wetsvoorstel Pechtold/Van der Ham aan de in het concept-Wetsvoorstel voorgestelde wijzigingen, zal naar onze mening leiden tot een completer antwoord op de veelvuldig geuite kritiek op de rol van de rechter in de beroepsfase.

datum 25 februari 2009

betreft Advies

VluchtelingenWerk Nederland heeft daarnaast de volgende opmerkingen bij de voorgestelde wetswijziging:

- Art. 83 lid 5 en 6 concept-Wetsvoorstel lijken elkaar tegen te spreken. Indien beoogd wordt om de rolvastheid van rechter en bestuur te verankeren, zoals de Memorie van Toelichting stelt, lijkt de formulering van lid 6 afdoende.
- VluchtelingenWerk Nederland wijst er op dat de schriftelijke reactie van de Minister (leden 5 en 6), wezenlijk anders is dan de schriftelijke reactie van de vreemdeling (lid 7). Het behoeft derhalve verheldering wie bepaalt of er wel/geen behoefte is aan een schriftelijke reactie (lid 8 sub a). Bovendien dient duidelijk te zijn dat het achterwege blijven van een schriftelijke reactie mogelijk in strijd is met de goede procesorde. Dit is niet voorzien in art. 83 concept-Wetsvoorstel.

VluchtelingenWerk Nederland adviseert om art. 82A van het wetsvoorstel Pechtold/Van der Ham te betrekken bij de herziening van huidig art. 83 Vw. Daarnaast adviseert VluchtelingenWerk Nederland om bovengenoemde bepalingen van art. 83 concept-Wetsvoorstel te verduidelijken.